

Konu: Okuma Ahbapları
Betrifft: „Lesebuddys“

Değerli veliler

Çocuğunuzun sınıfı için planlamakta olduğum bir okuma projesi hakkında size bilgi vermek ve aynı zamanda sizi bu projeyi desteklemeye davet etmek istiyorum.

Okuma araştırması alanındaki bilimsel çalışmalar, çocukların okuma motivasyonunda büyükleri örnek almalarının büyük önemini göstermektedir. Bu bağlamda “ahbap” diye anılan büyük öğrencilerin küçük öğrencilerle birlikte belli aralıklarla okuma çalışması yaptıkları projeler birçok ülkede büyük bir başarıyla gerçekleştirilmiştir. Hem büyüklerin hem de küçük öğrencilerin bu projelerden faydalanarak motivasyon kazandıkları ve okuma becerilerini geliştirdikleri görülmüştür.

Bu nedenle okulumuz; Avusturya Öğretim, Güzel Sanatlar ve Kültür Bakanlığı ile Avusturya Gençlik Kitap Kulübünün ortak bir projesi olan “LesepartnerInnen” (Okuma Partnerleri) kampanyasına katılmak istiyor. Bu kampanyanın amacı, okulda ve evde birlikte sesli okumayı teşvik etmektir. Çünkü okumak, kişinin tek başına yapması gereken bir şey değildir. Birlikte sesli okuma ve karşılıklı olarak birbirine sesli okuma sayesinde çocuğunuza değerli okuma deneyimleri kazandırır ve okuma becerisini esaslı bir şekilde teşvik etmiş olursunuz.

“Okuma Ahbapları” projesini ... ile ... tarihleri arasında gerçekleştirmek istiyorum.

İleri sınıflarla alt sınıflar arasında bir okuma partnerliğinin sağlanacağı bu projemizde, büyük öğrencilerden biri bizim sınıfımızdaki öğrencilerden biri ile birlikte haftada bir saat sesli okuma çalışması yapacaktır. Büyük öğrenciler bu okuma çalışmalarında küçüklere örnek olacakları gibi kendileri de büyük ölçüde fayda göreceklerdir.

Planlanan proje hakkında size önümüzdeki haftalarda daha ayrıntılı bilgiler vereceğim.

bzw.

... tarihinde yapacağımız veli toplantısında size projemiz hakkında daha ayrıntılı bilgiler vereceğim.

Saygılarımla

.....

Sınıf öğretmeni

“Okuma ahabaları” projesi

Proje: „Lesebuddys“

Projenin amacı

Bu projenin hedefi, büyük öğrencilerin belli aralıklarla küçüklerle birlikte sesli okuma çalışması yapmalarıdır. Bu okuma çalışmalarından her iki grup yararlanacaktır: “Büyükler” sosyal yeteneklerini geliştirecek, kendilerinden küçük olan okuma partnerleri ile sabırlı ve anlayışlı bir şekilde çalışmayı öğrenecek ve aynı zamanda kendi okuma becerilerini geliştireceklerdir. “Küçükler” ise büyüklerle çalışmanın getireceği gerçek tutkuyu yaşayacak, rahat bir atmosfer içinde sesli okumayı çalışacak ve büyükleri kitap okuma konusunda kendilerine örnek alacaklardır.

Projenin uygulanışı

Yüksek sınıflardan biri, küçük sınıflardan biri ile “okuma partnerliği” yapacak. Yüksek sınıftan olan her öğrenciye küçük sınıflardan belli bir okuma partneri tahsis edilecek. Bu partnerliklerin oluşturulmasındaki öğrenci seçimi öğretmenlere aittir.

Belli saatlerde (haftada en az bir saat) yapılan okuma çalışmalarında birlikte okunacak. Bu saat içerisinde birlikte sesli okumanın süresi 15 ile 30 dakika arası olmalıdır. Çalışma saatinin diğer süresi ise “okuma ahabalarının” birbirleriyle sohbet etmeleri ve okunanlar hakkında konuşmaları içindir.

Okuma partnerleri (yani iki ayrı sınıftan olan değişik yaşlardaki iki öğrenci) birlikte bir kitap seçecek (kitabın zorluk derecesi, küçük öğrencinin okuma becerisine uygun olmalıdır), birbirlerine sesli okuyacak, okunanlar hakkında birbirlerine soru soracak ve okunanların içeriği ve anlamı hakkında konuşacaklardır. Okuma atmosferi mümkün olduğu kadar rahat ve serbest olmalıdır. Sesli okumanın yanında öğrencilerin okunanlar hakkında konuşmaları ve konu hakkında araştırma yapmaları da önem taşır. Okuma ahabalarının günlük yaşamda konuştukları anadili Almanca değilse bile okunan kitaplar daima Almanca olacaktır.

Sınıflardan bu projeye tahsis edilen öğrencilerin durumuna göre, büyük öğrencilerin ilk haftalarda küçük öğrencilerden daha çok okumaları mümkündür. Ancak projenin sonuna yaklaşırken, her ikisinin bir çalışma saati içerisindeki sesli okuma süresi eşit olmalıdır.

Projeye katılan tüm öğrenciler (yani ikili okuma grupları) deneyimlerini özel bir günlük deftere yazacak ve proje sonunda başarılı olduklarını gösteren bir belge (“okuma diploması”) alacaklardır.

Subjekti: "Ortak ose ortake leximi"

Betreff: "Lesebuddys"

Të dashur prindër!

Dëshiroj t'ju informoj për një projekt leximi të cilin e planifikoj për klasën e fëmijës tuaj dhe dëshiroj t'ju ftojë ta mbështesni atë.

Kërkime në fushën e leximit tregojnë sa të rëndësishëm janë shembujt e njerëzve më të vjetër për të nxitur leximin. Në shumë shtete janë kryer projekte me shumë sukses në të cilët nxënës ose nxënëse më të vjetër (të ashtuquajtur „ortak“) lexojnë rregullisht së bashku me nxënësit më të ri. Si rregull të dy përfitojnë nga kjo, ishin të motivuar dhe përmirësuan aftësitë e leximit.

Prandaj shkolla jonë do të marrë pjesë në aktivitetin „ortak ose ortake leximi“ të cilin e realizon Ministria Federale e Arsimit, Arteve dhe e Kulturës dhe Shoqata Austriake e Librave të Rinisë. Ky aktiviteti nxit leximin e përbashkët në shkollë dhe në shtëpi. Sepse leximi nuk është një aktivitet i vetmuar. Leximi së bashku dhe leximi për njëri tjetrin krijojnë përvoja të veçanta leximi dhe nxisin aftësinë e leximit të fëmijës tuaj në një masë të veçantë.

Dëshiroj ta kryej projektin "ortak ose ortake leximi" nga ... deri ....

Te projekti jonë klasa më të larta marrin për sipër një ortakëri leximi me një klasë më të ulët. Një nxënës më i vjetër ose nxënëse më e vjetër do të lexojë me një fëmijë të klasës tonë një herë në javë për një orë. Nxënësit më të vjetër janë për tu marrë shembull në lexim dhe përfitojnë edhe vetë prej tij.

Në javët e ardhshme do t'ju informoj më hollësisht për projektin e planifikuar.

ose

Do t'ju informoj me më shumë hollësi për projektin tonë në takimin me prindër me .....

Me nderime

.....

Mësuesi i klasës ose mësuesja e klasës

Projekti “ortakë ose ortake leximi”

Projekt: “Lesebuddys”

Qëllimi

Synimi i këtij projektit është që nxënës ose nxënëse me të moshuar të lexojnë bashkë me nxënës me të ri. Të dy grupet përfitojnë nga orët e leximit. Të moshuarit zgjerojnë aftësitë e tyre shoqërore, mësojnë të merren me durim dhe ndjeshmëri me ortakët ose ortaket e tyre të leximit dhe forcojnë aftësitë e tyre të leximit. Të “rinjtë” zhvillojnë ambicie të veçantë, praktikojnë leximin në një ambient të qetë dhe përjetojnë të “moshuarit” si shembuj për lexim.

Zbatimi

Një klasë më e lartë pranon një „ortakëri leximi“ për një klasë më të ulët. Çdo nxënës ose nxënëse e klasës më të lartë pranon një ortak ose ortake të caktuar të klasës më të ulët. Përzgjedhja e ortakëve ose ortakeve i takon mësuesit ose mësueses.

Në orët e caktuara me ortakët ose ortaket e leximit (të paktën një orë për javë) lexohet së bashku. Koha e të lexuarit së bashku në fakt duhet të jetë nga 15 deri në 30 minuta. Çfarë tepron nga ora e mësimit është për kontaktin e lirë të ortakëve ose ortakeve si edhe për përgatitje para dhe mbrapa leximit.

Ortakët ose ortaket e leximit (do me thënë një nxënës ose nxënëse nga të dyja klasat) zgjedhin bashkë një libër (duke u orientuar nga niveli i nxënësit më të ri ose e nxënëses më të re), lexojnë njeri pas tjetrit duke u ndërruar, bëjnë pyetje njeri tjetrit rreth tekstit ose flasin bashkë për tekstin e lexuar. Mënyra e leximit duhet të jetë sa me e këndshme dhe e natyrshme. Është gjithashtu e rëndësishme mundësia për bisedën dhe për gjurmimin rreth tekstit të lexuar. Leximi bëhet në gjuhën gjermane, edhe kur ortakët ose ortaket flasin si gjuhë të parë një gjuhë tjetër.

Sipas situatës së klasës pjesa e leximit e me të moshuarit mund të jetë në fillim më e madhe, mirëpo afër fundit të projektit të dy ortakët ose ortaket duhet ti lexojnë njeri tjetrit për të njëjtën kohë.

Të gjithë nxënësit ose nxënëset pjesëtarë ose çiftet e leximit mbajnë një ditë leximi dhe marrin një miratim të dukshëm për arritjen e tyre (për shembull dëftesë leximi).

Predmet: „Čitanje sa starijim učenicima“
Betrifft: „Lesebuddys“

Dragi roditelji!

Želio/željela bih Vas informirati o jednom projektu vezanom za čitanje, kojega planiram za razred Vašeg djeteta, pa bih Vas također htio/htjela i srdačno pozvati da potpomognete taj projekt.

Istraživanje čitanja je pokazalo koliko su važni stariji kao uzori u motivaciji za čitanje. U mnogim se zemljama sa velikim uspjehom sprovode projekti kod kojih stariji učenici (takozvani „Buddys“) redovito čitaju zajedno sa mlađima. U pravilu profitiraju pri tome obe grupe, postaju motivirani i poboljšavaju svoju sposobnost čitanja.

Zbog toga naša škola želi učestvovati u akciji „Partneri u čitanju“ („LesepartnerInnen“), koju sprovode Savezno ministarstvo za nastavu, umjetnost i kulturu (Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur) i Austrijski omladinski književni klub (Österreichischer Buchklub der Jugend). Ova akcija unapređuje zajedničko čitanje u školi i kod kuće. Jer, čitanje nije neka usamljenička aktivnost. Zajedničko čitanje i međusobno čitanje naglas stvaraju posebne čitalačke doživljaje i unapređuju u posebnoj mjeri sposobnosti čitanja Vašeg djeteta.

Ja želim sprovesti projekt „Čitanje sa starijim učenicima“ („Lesebuddys“) od ... do ... .

U našem projektu preuzimaju viši razredi partnerstvo u čitanju sa nekim nižim razredom. Jedan stariji učenik/jedna starija učenica će sa jednim djetetom iz našeg razreda zajedno čitati jedan sat sedmično. Stariji su važni kao uzori u čitanju, a od toga će također i sami mnogo profitirati.

Ja ću Vas narednih sedmica još opširnije informirati o planiranom projektu.

odnosno

Ja ću Vas u okviru roditeljskog sastanka (Elternabend), dana ... , opširnije informirati o našem projektu.

Uz srdačne pozdrave

.....

Učitelj/učiteljica

Projekt „Čitanje sa starijim učenicima

Projekt: „Lesebuddys“

Cilj

Intencija ovog projekta je da stariji učenici redovito čitaju sa mlađima. Od satova čitanja profitiraju obe grupe. „Veliki“ proširuju svoje socijalne kompetencije, uče se da strpljivo i sa uživljavanjem prilaze svojim partnerima u čitanju i jačaju kompetenciju u čitanju. „Mali“ razvijaju pojačanu ambicioznost, vježbaju čitanje u jednoj opuštenoj atmosferi i doživljavaju „velike“ kao uzore u čitanju.

Sprovođenje

Jedan viši razred preuzima „partnerstvo u čitanju“ za jedan niži razred. Svaki učenik iz višeg razreda dobiva jednog stalnog partnera iz nižeg razreda. Partnere odabiru učitelji/učiteljice.

U fiksiranim satima za partnere u čitanju (najmanje jedan sat sedmično) čita se zajedno. Stvarno vrijeme zajedničkog čitanja trebalo bi iznositi između 15 i 30 minuta. Ostatak nastavnog sata služi ležernom kontaktu, pripremi i naknadnoj obradi.

Partneri u čitanju (dakle po jedan učenik iz oba razreda) zajedno izaberu jednu knjigu (pri čemu se nivo prilagođava mlađem), čitaju naizmjenično naglas, međusobno postavljaju pitanja vezana za tekst, odnosno pričaju o onome šta se pročitalo. Forma čitanja bi trebala da bude šta je moguće prijatnija i ležernija. Pored samog čitanja je važna također i mogućnost za razgovor i analizu pročitanoog teksta. Čita se na njemačkom jeziku, također i onda kada učenici govore nekim drugim prvim jezikom.

Već prema situaciji u razredu može onaj dio kojega čita stariji učenik biti u početku veći, a prema završetku projekta bi oba partnera trebala podjednako dugo čitati naglas.

Svi uključeni učenici, odnosno parovi u čitanju, vode dnevnik čitanja i dobivaju neko vidljivo priznanje za svoj učinak (na primjer diplomu za čitanje).

ХIара "Книжкаш ешарехь накъостий" цIе йолчу проектах лаьцна боцца хаам бу.
Betreff: "Lesebuddys"

Хьоме дай - наной!

Аса шун берийн книжкаш ешаре безам бахийта а, церан дог-ойла оцу книжкаш ешарна тIеерзо а лерина юьхьарлаьцна цхьа проект ю. Цу хьокъехь дIабахьа леринчу балхах лаьцна дерг шуна кхоччуш довзийта лаьара суна. Иштта дехар ду сан шуьга и проект даггара къобальеш тIелаца аьлла а, шайга кхочучу декъехь цу тIехь накъосталла де аьлла а.

Книжкаш ешарах болу пайда талларан Iалашонца дIабахьначу балхо гучудоккху книжкаш йоьшуш пайдаоьцуш хилла йолу тоххарлера шира кепаш мехала хилар а, книжкаш ешаран коьртачу Iалашоне цу кепаша дешархой атта кхачош хилар а. Дуккха а латтанашна тIехь кхиамца дIаяьхьира бераша шаьш книжкаш ешаран хьал тодарна лерина йолу проекташ. Лакхарчу классашкарчу дешархоша лакхарчу классашкарчу дешархошца цхьаьна книжкаш а йоьшуш дIабахьхьира и болх. Цу шина а тобанна пайда белира цу балхах. Церан книжкаш ешаран корматалла кхин а лакхарчу тIегIанна тIе а елира, ткъа цу белхан Iалашонан маьна царна довза ма-деззара довза а девзира.

Цуьндеда тхан ишколана лаьара Австрин дешаран а, искусствон а, оьздангаллин а федеральни министерствос а, Австрин кегийрхойн книжкаш ешархойн клубо а дIаболийначу "Книжкаш ешарехь накъостий" цIе йолчу проектехь дакъалаца. Ишколехь а, цIахь а книжкаш ешарна дика тIелаткъам бо цу балхо. Иштта хьелаш кхоьхкича, книжкаш ешар дуьххьал дIа дешархочуьн шен гIуллакх а хилла ца дуьссу. Книжкаш вовшашна ешаро цхьа ша-тайпа хаза хьелаш а кхухку, берашний, баккхийчарний юкъахь йолу зIе то а йо, ткъа иштта берашка шаьш йоьшучуьн чулацамна кIорггера ойла а йойту.

И "Книжкаш ешарехь накъостий" цIе йолчу проектаца ... дуьйна ... кхаччалц болх дIабахьа дагахь ду тхо.

Цу тхан проектаца лакхарчу классаша лакхарчу классашца гIоьналлин юкъаметтиган бух тIехь дIахьур бу книжкаш ешаран болх. Лакхарчу классерачу цхьана дешархочо тхан лакхарчу классерачу дешархочуьнца кIиранахь цхьана сохьтехь книжка йоьшур ю. Книжкаш ешаран шира кепаш мехала кепаш ю, цуьндеда лакхарчу классашкарчу дешархошна а дика пайда бер бу цу балхах.

ТIедогIучу масех кIиранах аса оцу дIабахьа юьхьарлаьцначу белхан шуьйра чулацам бовзуьйтур бу шуна, хенан роIгаллин кеп а ларъеш.

Иштта цу белхан шуьйра чулацам бовзуьйтур бу шуна дай-наношна лерина йолчу суьйренашкахь вай вовшакхеттачу хенахь а.

Ларамца

.....
Классан куьйгалхо

"Книжкаш ешарехь накъостий" це йолу проект

Projekt: „Lesebuddys“

Іалашо

Кху проектан Іалашо лакхарчу классашкарчу дешархоша лахарчу классашкарчу дешархошца книжкаш ешар ю. Книжкаш цхъаьна йоьшуш доккхучу сохьтах шина а тобано пайдаоьцур бу. "Бакхийчара" шайн дахаран тайп - тайпана хьелаш довзаран хаарш алсамдохур ду, цара Іамор ду собаре хила а, даггара ойла ярца шайн накъосташа йоьшуш ерг тІелаца, ткъа шайн книжкаш ешаран говзалла лакхаяккха а. "Кегийчара" шайн книжкаш ешарца йоьзна йолу яхь мелла а чІагІийр ю, сина паргІатчу хьолехь книжкаш еша а Іемар бу уьш, "бакхийчеран" книжкаш ешаран говзаллех масал а оьцур ду цара, царах тера хила а гІерташ.

ДІаяхьар

Мелла а лакхара класс лахарчу классан гІоьнча хир ю. ХІора лакхарчу классан дешархочуьн цхъана еххачу ханна билгалваьккхина лахарчу классера дешархо хир ву, цо цхъаьна книжкаш еша езаш. Уьш вовшахтохаран декхар хьехархошна тІехь хир ду.

Проектана тІехь билгалдаьккхинчу цхъана сохьтехь (уггара кІезга, кІираца цхъа сахьт) цу дешархоша цхъаьна книжкаш йоьшур ю. Юккьерчу хьесапехь аьлча, книжкаш ешаран хан 15 минотера 30 миноте кхаччалц хир ю. Урокан йисина йолу хан "накъосташа" паргІатчу кепехь вовшашца дистхуьлуш дІахьур ю, цу хенахь цара тІейогІучу урокашна кечам а бийр бу, дІабаьхьначу белхан жамІаш а деш.

Шина а классашкарчу дешархоша цхъаьна хоржур ю еша томехь йолу книга (уггара хьалха, кегийчарна хетарг тидаме а оьцуш). ТІаккха цу шимма вовшашна йоьшур ю шайшинна карийна йолу книга, вовшашка цхъацца хаттарш а деш, ешначух лаьцна шена-шена хетарг а дуьйцуш. Книжкаш ешаран кеп шина дешархочунна езаш, церан син паргІато ларъеш а хила езаш ю. Дуьххьал дІа книжкаш ешарал совнаха, цара йийцаре ян еза шаьш ешна йолу книжкаш, ешначуьн кхоччуш мах а хадош. Книжкаш массо а хенахь немцойн маттахь йоьшур йолуш ю, "накъостийн" ненан мотт немцойн мотт бацахь а.

ХІора классехь кхолладеллачу хьоле хьаьжжина, проектан юьххьехь дуьххьал бакхийчара книжкаш а йоьшуш, дІабахьа мегар ду и болх. Амма проектан чаккхенгахь шина а дешархочо цхъатерра хан яйъа еза книжкаш йоьшуш.

Проектан массо а декъашхоша журнал лелон дезар ду, шайн кхиамаш а, кхачамбацарш а цу тІехь билгал а дохуш.